

**Μεταπυρική χρήση του χώρου και διασπορά των Κόκκινων Ελαφιών (*Cervus elaphus* L., 1758)
στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας**

Παναγιώτης Λατσούδης^{*1}, Elzbieta Kret¹, Κωνσταντίνος Ποϊραζίδης²

¹ WWF Ελλάς. E-mails: p.latsoudis@wwf.gr, e.kret@wwf.gr

² Τμήμα Τεχνολογίας Περιβάλλοντος & Οικολογίας, ΑΤΕΙ Ιονίων Νήσων, Ζάκυνθος. E-mail: kpoiraz@teiion.gr

Το Κόκκινο Ελάφι χαρακτηρίζεται σήμερα ως «Κρισίμως Κινδυνεύον» είδος στην Ελλάδα. Ο ακμαιότερος πληθυσμός του εντοπίζεται στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας όπου το 2007 εκτενής δασική πυρκαγιά κατέκαψε ~50.000 στρ. Το WWF Ελλάς εκπόνησε πρόγραμμα για την απογραφή και παρακολούθηση των ζώων με σκοπό, μεταξύ άλλων, να διαπιστωθεί εάν ο πληθυσμός ζημιώθηκε μετά την πυρκαγιά.

Εφαρμόστηκαν τρεις βασικές μέθοδοι απογραφής: α) καταγραφή κοπροσωρών κατά μήκος λωρίδων β) απογραφή από οπτικές θέσεις και γ) καταγραφή μυκηθμών αρσενικών ελαφιών. Το 2009 με τη μέθοδο των «εγγύτατων δέντρων» εξετάστηκε η πιθανή επίδραση των ελαφιών στο άκαυτο ελατόδασος και στα δενδρύλλια των πρώτων αναδασώσεων.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 2009 ο αριθμός των ελαφιών της Πάρνηθας δεν ξεπερνά τα 600 ζώα.

Οι καθ' ύψος ετήσιες μετακινήσεις των ζώων δεν φαίνεται να επηρεάστηκαν από την πυρκαγιά. Οι χειμερινές επικράτειες των ελαφιών εντοπίστηκαν σε μια ευρεία έκταση ~360.000 στρ. ενώ οι θερινές περιορίζονταν στα ψηλότερα σημεία του βουνού (600-1.400 μ.) σε μια έκταση ~45.000 στρ., σε καμένα και σε άκαυτα τμήματα.

Μικρός αριθμός ελαφιών παρέμεινε στις καμένες περιοχές ακόμη και το 2007. Την άνοιξη του 2008 και 2009 το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού παρατηρήθηκε σε άκαυτα τμήματα (~74% και ~62% αντίστοιχα). Όμως, το καλοκαίρι του 2008 και του 2009 το μεγαλύτερο μέρος παρατηρήθηκε σε καμένα τμήματα (~60% και ~67% αντίστοιχα). Αυτή την περίοδο η πλειοψηφία των ζώων ανέρχεται σε μια περιοχή η οποία κάηκε κατά τα 2/3 από την πυρκαγιά.

Ωστόσο, τα ελάφια δεν ζημίωσαν το άκαυτο ελατόδασος και τα κωνοφόρα δενδρύλλια (*Abies cephalonica*, *Pinus nigra*) των αναδασώσεων του 2008 και 2009. Φαίνεται ότι τα πρεμνοβλαστήματα θάμνων και στη συνέχεια οι πόες που αναπτύχθηκαν στις καμένες περιοχές πρόσφεραν ποικίλη τροφή στα ζώα, τα οποία θεωρούνται μικτοί βοσκητές. Έτσι, δεν προσανατολίστηκαν στην κατανάλωση των κωνοφόρων δέντρων που αποτελούν τα κυρίαρχα δενδρώδη είδη του δρυμού.